

KULMÄKIVI

SUOMEN TEOLOGISEN INSTITUUTIN TIEDOTUSLEHTI
KULMAKIVENÄ ON ITSE KRISTUS JEESUS (EF 2:20)

5/2022

LUOTUISUUS HAASTETTUNA

STI KOULUTTI JÄSENJÄRJESTÖJENSÄ
TYÖNTEKIJÖITÄ

LUOTUISUUS HAASTETTUNA

Aikamme ihminen haluaa olla itse itsensä herra, hallita luomakuntaa ja itseään ja määritellä itsensä niin kuin parhaaksi näkee. Hän haluaa valita vapaasti identiteettinsä, kulttuurinsa, paikkansa, sukupuolensa, seksuaalisuutensa ja viiterühmänsä. Käynnissä on jatkuva taistelu sellaisia asioita vastaan, joiden koetaan uhkaavan vapauttamme.

Tällaisessa ilmapiirissä kristinuskon käsitys luomisesta joutuu ensimmäisenä kritiikin kohteeksi. Jos meidät on luotu, emme voi olla mitä tahansa, vaan olemme tietynlaisia rajallisia olentoja. Ei ole sattumaa, että lähes kaikki tämän hetken suurimmat kiistakysymykset liittyvät ensimmäiseen uskonkappaleeseen eli luomiseen.

Esimerkiksi pinnalla olevat kysymykset avioliitosta tai ihmisen sukupuolisuudesta ovat puhtaasti luomisteologisia kysymyksiä. Myös virkakysymyksen Paavali yhdistää luomisteologiaan. Abortissa ja eutanasiassa puolestaan halutaan nousta kuoleman yläpuolelle ja alistaa sekin omalle vapaalle valinnalle.

Aiemmin kirkolliset kiistakysymykset koskivat enemmänkin lunastusta tai pyhitystä. Luterilaisuus syntyi vanhurskauttamisoppia koskevasta kiistasta. Nyt tällaisten kysymysten sijaan väitellään luomisesta ja sen kautta koko kristillisestä todellisuuskäsityksestä.

Tämä muutos tuo tietyn haasteen evankelioinnille ja apologialle. Aikaisemmin kristityksi kääntyminen oli helpompaa, kun jossakin määrin kaikki jakoivat kristillisen todellisuuskäsityksen

ja allekirjoittivat kristillisen ihmiskuvan. Suuret herätykset ovat syntyneet tällaisessa ympäristössä. Kun yhtenäiskulttuuri on murtunut, suuria herätyksiäkään ei enää ole tullut.

Tänään kristinuskon opettamisessa täytyy lähteä alusta liikkeelle. Kuvaavaa on, että suureen suosioon nousee sellaisia hahmoja kuin vastikään Helsingissä vierailnut Jordan Peterson, jotka käytännössä saarnaavat nuorille pelkkää lakia ja moraalialia. Pelastavaa uskoa siitä ei synny, mutta ehkä tällaista pohjustusta kristilliselle uskolle tarvitaan, koska siten ihmisiä muistutetaan siitä, että he ovat merkityksellisiä ja moraalisia olentoja, siis luotuja olentoja.

Katekismuksessakin aloitetaan luomisesta ennen kuin voidaan opettaa, mitä on lunastus ja pyhitys. Kristillisen uskon kannalta tärkeää on pitää kiinni koko kolminaisuusopista ja opettaa niin luomisen, lunastuksen kuin pyhityksen alueen asioita ihmisille, mielellään vielä tässä järjestyksessä.

SANTERI MARJOKORPI

28.10.2022

VESA OLLILAISEN SOPIMUSTA JATKETTIIN VUODELLE 2023

STI:n teologisena asiantuntijana toimivan Vesa Ollilaisen sopimusta jatkettiin vuodelle 2023. Tällä hetkellä Ollilainen on 40 prosenttisessa työsuhteessa Suomen teologiseen instituuttiin ja 60 prosenttia hänen työpanoksestaan on ollut Ryttylän Kansanlähetysoyhtymällä.

Vuodelle 2023 hänen osuutensa kasvaa STI:ssä 50 prosenttiin eli hänen työpanoksensa nousee. Tavoitteenamme on päästä jossakin vaiheessa koronaa edeltävään tilanteeseen, jolloin meillä oli kokoaikainen tutkija. Se edellyttäisi kuitenkin lahjoitustuottojen kasvua.

PÄIVÄN TUNNUSSANA 2023

Päivän Tunnussana -kirjassa on vuoden kullekin päivälle kaksi tai useampi Raamatun kohtaa alkukielillä. STI on tilannut näitä kirjoja nimellä Die Losungen 2023, ja kirjat saadaan loppuvuodesta. Kirjoissa Vanhan testamentin kohdat ovat hepreaksi ja Uuden testamentin kohdat kreikaksi.

Kirjan hinta on 20 euroa + mahdolliset postituskulut.

Voit tilata Päivän Tunnussanan alkukielillä soittamalla STI:hin, puh. 09 668 9550, tai lähettämällä sähköpostia: kirsi.kuru@sti.fi

HALUAISTKO MAINOSTAA KULMAKIVESSÄ?

Yksi tapa tukea STI:tä taloudellisesti on ostaa Kulmakivi-lehteen mainos. Tämä on käytännöllistä etenkin yrittäjille, jolloin he voivat yrityksensä kautta tukea STI:tä suoraan.

Jos olet kiinnostunut tällaisesta, ole yhteyksissä meihin STI:ssä, niin voimme sopia tarkemmat yksityiskohdat. Kulmakiven kautta tavoitat noin kahden tuhannen ihmisen joukon eri herätysliikkeissä.

STI KOULUTTI JÄSENJÄRJESTÖJENSÄ TYÖNTEKIJÖITÄ IHMISTEN TAVOITTAMISEEN

Syyskuun 22.-23. päivä STI järjesti Kar-kun evankelisella opistolla koulutuksen STI:n jäsenjärjestöjen työntekijöille. Koulutuksen otsikko oli ”Ihmisten ta-voittaminen tämän ajan keskellä.”

Ohjelmassa oli luentoja, keskustelua, opitun soveltamista omalle työalalle sekä paljon yhdessäoloa. Luentoja pitivät Martti ja Soili Haverinen tavoittavasta yhteisöstä, Johanna Sandberg ihmisten tavoittamisesta netissä, Miikka Niiranen ihmisten voittamisesta Kristukselle kaupungeissa, Vesa Ollilainen arjen apologiasta ja Alekski Kuokkanen totuudesta puhumisesta moniarvoisessa ja merkityksen kadottaneessa maailmassa. Kirsikkana kakun päällä oli Pekka Simojoen konsertti.

JUMALANPALVELUSYHTEISÖJÄ JA NETTIVIESTINTÄÄ

Haveristen luennolla tehtiin ryhmätö siitä, millaisia jumalanpalvelusyhteisöjä erilaisille kaupunginosille tai alueille kannattaisi tehdä. Ajatuksena oli huomioida kirkosakävijöiden omat kysymykset ja taustat, jotta työtä osattaisiin kohdentaa hyvin ja työmuotoja suunnitella kävijöiden mukaan.

Johanna Sandberg kuvasi luennossaan internetiä kokonaiseksi maanosaksi, jossa on erilaisia maita ja kaupunkeja. Meidän pitäisi miettiä, miten ihmiset löytävät juuri siihen meidän kaupunkiimme. Netissä on erilaisia tapoja kohdata ihmisiä ja viestiä. Julkisessa viestinnässä viestitään yksisuun-

taisesti esimerkiksi jonkin suoran lähe-tyksen muodossa. Sen lisäksi kannattaisi kehittää tapoja kaksisuuntaiseen viestintään isommissa ryhmissä, pienryhmissä tai henkilökohtaisella tasolla, jotta ihmiset kokisivat tulevaisuuden kohdatuksi ja heidät voitaisiin sitouttaa paremmin.

KRISTINUSKO KAUPUNGEISSA

Miikka Niirasen mukaan kaupunkien voit-tamiseksi kristinuskolle olisi tärkeää kolme asiaa: syntyvyys, kestävyys ja kääntymys. Toisin sanoen kristinuskon kasvulle on hyvin merkittävää, kuinka paljon kristityt perustavat perheitä ja saavat jälkeläisiä, jotka kasvavat kristityiksi. Etenkin isän rooli on tärkeä uskon siirtymisessä. Niirasen mukaan miehet ja naiset eriytyvät yhä enemmän koulutuksen ja poliittisten mielipiteiden osalta. Tämä vaikeuttaa perheiden perustamista ja laskee jo al-haista syntyvyyttä edelleen. Nämä trendit heijastuvat myös kristinuskoon.

Toiseksi on tärkeä pitää uskosta kiin-ni. Yhteiskunta on muuttunut yhä vi-hamielisemmäksi kristinuskoa kohtaan ja suhtautuu siihen usein negatiivisesti. Tässä paineessa monet luopuvat uskosta tai mukautuvat vallitsevaan ajatteluun.

Kolmantena on tärkeää tavoittaa uusia ihmisiä. Niiranen kuvasi kuinka Yhdys-valloissa käytännössä lähes kaikki evan-gelikaalit pientä prosenttiosuutta lukuun ottamatta kertovat kääntyneensä kristityiksi alle kolmikymppisinä. Tulisi panostaa siis

nuoriin ja opiskelijoihin, jos halutaan kristityksi kääntyviä. Lisäksi nyt on nähtävissä tiettyä intoa ja kiinnostusta kristinuskosta nuorten miesten parissa.

Niirasen mukaan jumalanpalvelusyhteisöt ovat paikkoja, jotka tavoittavat ihmisiä kaupungeissa. Suuressa ja anonyymissä kaupungissa tarvitaan pieniä yhteisöjä, joissa tunnetaan nimeltä. Kaupungissa kuplaudutaan, mutta yhteisö tuo yhteen erilaisia ihmisiä. Yhteisö on myös perheitä suosiva, ylisukupolvinen, kohtaava ja vastakulttuurinen toisin kuin moderni kaupunkilaiselämä.

APOLOGIAA TÄMÄN AJAN IHMISILLE

Vesa Ollilaisen luennolla pohdimme arkipäivän uskosta todistamista ja apologiaa. Ollilainen kehotti etenkin kyselemään keskustelukumppanilta hänen ajatuksistaan. Francis Schaeffer totesi, että jos hänellä olisi tunti aikaa keskustella uskosta vieraan

ihmisen kanssa, hän käyttäisi 55 minuuttia siitä kyselläkseen tältä ja vasta lopun 5 minuuttia käyttäisi uskosta todistamiseen, sitten kun tietäisi, mitkä ovat juuri hänen kysymyksiään ja ongelmiaan.

Aleksi Kuokkanen puolestaan kuvasi, että postmoderni ihminen suhtautuu epäilevästi kaikkiin totuusväitteisiin. Postmodernismi tietyllä tapaa tunnustaa ihmisen rajallisuuden ja langenneisuuden älyllisessä mielessä. Olemme sidottuja kieleemme ja mieleemme rajallisuuteen, emmekä siksi tavoita koskaan lopullista totuutta. Jumalan ilmoitus voi kuitenkin ylittää tämän ja pelastaa meidät toivottomasta tilasta. Siksi myös postmodernille ihmiselle on saarnattava radikaalisti Kristusta ja kääntymystä hänen puoleensa.

TEKSTI: SANTERI MARJOKORPI
KUVA: STI ARKISTO

ANTTI KOSKENNIEMI: ”AJATTELEN RAAMATUN OLEVAN KOKONAAN TOTTA”

Antti Koskenniemi aloitti SLEY:n Raamattukoulutuksen koordinaattorina viime elokuussa. Haastattelimme Koskenniemeä hänen tunnelmistaan uuden työn alettua.

Raamattukoulutuksen koordinaattorin keskeisin työtehtävä on vastata joka kevät ja joka syysy Karkun evankelisella opistolla järjestettävästä kolmen kuukauden mittaisesta raamattukurssista. Tämän lisäksi Koskenniemi suunnittelee ja toteuttaa SLEY:n muutakin raamattukoulutusta.

MONENLAISTA RAAMATTUTYÖTÄ

Koskenniemi esittelee itsensä 36-vuotiaana perheenisänä ja alasarjajalkapalloilijana. Ennen pestiään SLEY:ssä hän teki seitsemän vuotta Kansanlähetyksen nuorisotyötä Helsingissä ja Ryttylässä. Koulutukseltaan hän on teologian maisteri Helsingin yliopistosta.

SLEY tekee Koskenniemen mukaan monipuolista ja laadukasta raamattutyötä. Esimerkiksi eri puolilla Suomea järjestetään raamattuviikonloppuja ja samanlaisia tapahtumia järjestetään myös netissä. Paljon panostetaan myös eri ikäisille järjestettäviin nuorteniltoihin ja opiskelijailtoihin, joissa opetus on nimenomaan raamattuopetusta.

- Evankelisessa liikkeessä on perinteisesti arvostettu syvällistä Raamatun tuntemusta ja opetusta, Koskenniemi toteaa.

INTERNET HAASTEENA

Koskenniemi ajattelee, että raamattutyössä tulisi pystyä entistä paremmin vastaamaan internetin tarjoamiin nykyajan haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

- Nuoret ja aikuiset viettävät tilastojen mukaan keskimäärin yhdeksän tuntia päivässä jonkinlaisen median äärellä – ja kyllä aikuisillakin taitaa olla puhelin kädessä, läppäri auki tai kuulokkeet korvilla, Koskenniemi arvioi.

- Haluaisin, että tuosta yhdeksän tunnin kakusta ainakin jonkinlainen viipale olisi myös hyvää raamattuopetusta.

RAAMATTUKURSSILLA SAA LEVÄTÄ

Karkun evankelisella opistolla raamattukurssi vetää edelleen väkeä. Koskenniemen mukaan tällä hetkellä siellä on noin viidentoista hengen raamattukurssi menossa ja siinä ollaan hiukan yli puolessa välissä.

- On ollut valtavan hienoa viettää yhdessä aikaa Jumalan aarteita tutkien, Koskenniemi kertoo.

Tänäkin päivänä ihmiset haluavat edelleen opiskella Raamattua, vaikka monet ovat yhä vieraantuneempia kristinuskosta. Koskenniemi näkee, että monet ymmärtävät, että Raamatun äärellä saa levätä.

- Ihmiset ovat tulleet raamattukurssille oppiakseen Raamattua paremmin, mutta myös Jumalan Sanan hoidettavaksi. Uskon, että ihmisillä on kyllä kiinnostusta Raamatun opiskelemiseen.

Ihmisillä on tänään monenlaisia kysymyksiä suhteessa Raamattuun. Koskenniemen mukaan yhteiskunta on nykyään hyvin erilainen kuin Raamatun aikoina, mikä hankaloittaa joidenkin kohtien ymmärtämistä. Yleensä aika pienellä vaivalla Raamattu alkaa aukeamaan.

- Joku kokee haastavaksi sen, että Raamatun seksuaalietiikka on niin erilainen kuin meidän kulttuurimme opettaa. Joku taas ahdistuu, kun kaikkia Jumalan suunnitelmia ei ymmärrä, Koskenniemi ajattelee.

”RAAMATTU ON JUMALAN SANAA”

Koskenniemi pitää Raamattua hyvin tärkeänä kirjana ja suosittelee jokaiselle Raamatun opiskelua. Hän sanoo uskovansa, että Raamatussa Jumala todella puhuu meille.

- Ajattelen Raamatun olevan kokonaan totta ja Jumalan sanaa, Koskenniemi tiivistää oman raamattunäkemyksensä.

- Raamatun opiskeleminen todellakin kannattaa. Martti Luther kuvaa Raamattua ihanaksi puutarhaksi, jonka puista putoilee hyviä hedelmiä, kun niitä puita hiukan vain viitsii ravistaa. Raamatun lukeminen ja tunteminen tekee ihmiselle yksinkertaisesti hyvää.

Tänä päivänä haasteena on kuitenkin se, että yhä useampi tuntee Raamattua yhä huonommin. Tämä lähtökohta on otettava huomioon Raamattua opettaessa.

- Raamatun iso kuva on monella hiukan hämärän peitossa. Vaikkapa Vanhan testamentin kokonaiskuvan ja aikajanan tarkasteleminen voisi tuoda käsille helposti poimittavissa olevia aarteita, Koskenniemi sanoo.

STI APUNA RAAMATTUKOULUTUKSESSA

Koskenniemen mukaan Suomen teologinen instituutti tarjoaa myös tärkeää tukea kaikille, jotka haluavat opettaa Raamattua.

- Itse olen erityisesti iloinnut STI:n YouTube-kanavasta, jonka videoita kuuntelee ihan ilolla.

- Opiskelijavuosina STI:n sohvilla käytiin hyviä teologisia keskusteluja, ja kyllä moni luentokin on jäänyt mieleen, Koskenniemi muistelee.

HAASTATTELU: SANTERI
MARJOKORPI
KUVA: MATTI RUSAMA

UUSI IUSTITIA TULOSSA

STI julkaisee uuden Iustitian joko tämän vuoden lopussa tai ensi vuoden alussa. Kirja on nyt viimeistelyvaiheessa. Iustitian otsikko on ”Järjen jälkeen: kristillinen apologetiikka 2000-luvun alussa”. Kirjan on kirjoittanut STI:n teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen. Kirjaa on mahdollista ennakkotilata jo nyt STI:stä. Hinta varmistuu, kun saamme teoksen painoon.

Yhteiskunta käy läpi poikkeuksellista myllerrystä. Se muuttuu yhtä aikaa jälkikristilliseksi, postsekulaariksi ja postmoderniksi. Muutokset haastavat käsityksen kristillisestä apologetiikasta

uskon järkipärisenä puolustamisena ja tämän puolustautumisen menettelytavoista. Kristillinen apologetiikka on uudessa toimintaympäristössä kohtaamassa toisenlaista, tälle ajalle ominaista kristinuskokritiikkiä. Tulisiko kristillistä uskoa puolustaa valistuksen vaikutuksesta syntyneillä tavoilla vai pitäisikö ne korvata postmoderneilla versioilla? Jos usko järkeen korvautuu subjektiivisten kokemusten ja kertomusten korostamisella, kirkko tarvitsee tilanteeseen paremmin sopivia keinoja puolustaa ja perustella kristillistä uskoa.

Tässä Iustitiassa analysoidaan sitä kehitystä, jota kristillinen apologetiikka käy läpi kolmannen vuosituhaten alussa. Narratiivisten, kokemuksellisten ja ei-verbaalisten menetelmien kasvattaessa suosiotaan on ilmeistä, että kristillinen apologetiikka monipuolistuu ja pirstaloituu. Ajankohtaiseksi tulee peruskysymys uskonpuolustamisen oikeutuksesta: tarvitaanko kristillistä apologetiikkaa järjen jälkeisessä ajassa?

KUVA VESASTA: KAROLIINA RAUHIO-POKKA

SYYSKERÄYS 20 EUROA

Pyydämme syyskeräyksessämme teiltä 20 euron lahjoitusta STI:lle. Lahjoittamalla STI:lle tuet hyvää teologiaa, jolle on yhä suurempi tarve pirstaloituvan hengellisyytemme keskellä. Pidämme esillä ajattomia kristillisiä totuuksia, jotka usein meinaavat unohtua. Teemme työtä, jotta tulevaisuudessakin teologit ja papit sitoutuisivat Raamattuun Jumalan sanana ja opettaisivat klassisen kristinuskon mukaisesti. Tukemalla työtämme voit omalta paikaltasi vaikuttaa kristinuskon tulevaisuuteen.

Syksy on STI:n taloudessa haastavaa aikaa, sillä jäsenmaksut painottuvat keväälle. Lisäksi tänä syksynä yleinen hintojen nousu on kohdistunut myös STI:hin mm. vuokrakulujen reippaana nousuna. Kuluvan vuoden tulos on näiden tekijöiden vuoksi syyskuun lopussa reilu 12000 euroa tappiolla. Meillä ei ole ylimääräisiä varoja, jolla kuitata tappiota, joten jokainen lahjoitus on tarpeen paikkaamaan syntynyttä alijäämää. Kun tarpeeksi moni osallistuu, sillä on merkittävä vaikutus STI:n toiminnalle.

Lahjoituksen voit tehdä kätevästi STI:n nettisivuilla sti.fi/lahjoita tai MobilePaylla numeroon 51533. Voit lahjoittaa myös tämän lehden välissä olevalla tilisiirtomakkeella tai suoraan STI:n pankkitilille: Danske Bank FI74 8000 1100 5642 45 tai Nordea FI66 1555 3000 1169 14. Rahankeräyslupa: RA/2020/1362.

UUSIA JAKSOJA PODCASTISSA

Suuri kiitos tuestasi!

Syksyn aikana STI:n Puhutaan teologiaa-podcastissa on julkaistu uusia jaksoja.

Syyskuussa keskustelimme teologian kandidaatti Daniel Ebelingin kanssa kuolemansynneistä Johann Gerhadin ajatusten pohjalta. Gerhard oli luterilaisen puhtasoppisuuden ajan ehkä merkittävin luterilainen dogmaatikko. Pohdimme mitä ovat kuolemansynnit ja kuuluvatko ne luterilaiseenoppiin.

Lokakuussa puhuimme FM Ossi Tammiston kanssa herätysliikkeiden kirkkosuhteista kirkkohistoriallisesta näkökulmasta. 1600-luvulta tähän päivään on herätysliikkeiden ja etenkin radikaalipietismin piirissä esiintynyt erilaisia irtiottoja kirkosta. Keskustelemme kuuluisimmista suomalaisista kirkollisista separatisteista.

Podcastia tehdään lukukausien aikana yksi jakso kuukaudessa. Seuraa Puhutaan teologiaa -podcastia yleisimmissä podcast-palveluissa, jolloin saat uudet jaksot suoraan puhelimeesi tai tietokoneellesi.

TEKSTI: SANTERI MARJOKORPI

LEGENDOJEN JEESUS? KONTEKSTIN MERKITYS EVANKELIUMIEN LUOTETTAVUUDEN ARVIOINNISSA

C.S. LEWIS RAAMATTUKRITIIKIN
KRIITIKKONA

Jos minulta kysyttäisiin, mitä jokaisen teologin tai teologiasta kiinnostuneen tulisi ehdottomasti lukea, mainitsisin todennäköisesti C.S. Lewisin klassikkoeseen modernista teologiasta ja raamattukritiikistä (”Modern Theology and Biblical Criticism” – suomennos on julkaistu teoksessa Entisen ateistin kristillisiä esseitä). Esseen alku antaa selvät suuntaviivat sille, mitä on luvassa. Lewis toteaa, että bultmannilaisen ja muun liberaaliprotestanttisen teologian julistaminen anglikaanisen kirkon saarnatuolista saa aikaan tavallisessa kirkossakävijässä kaksi reaktiota. Joko hänestä tulee katolinen tai sitten hän ryhtyy ateistiksi. Hän ei nimittäin tunnista kristinuskoksi sitä, mitä hän kuulee saarnatuolista. Jos hän pitää kiinni kristinuskosta, hän siirtyy toiseen kirkkoon. Jos hän taas uskoo papin versioon kristinuskosta, hän ei enää kutsu itseään kristityksi eikä käy kirkossa.

Lewisin esseen suuri arvo on siinä, mitä hän filosofina ja kirjallisuustieteilijänä näkee aikakautensa Uuden testamentin tutkimuksen ongelmina ja miten hän perustelee evankeliumien historiallista luotettavuutta. Toisinaan Lewisia nimittäin on arvosteltu perustelujen puutteesta. Kirjassaan Tätä on kristinusko Lewis pelkistää kysymyksen Jeesuksen identiteetistä kolmeen vaihtoehtoon: ”Jos joku, joka

on pelkkä ihminen, puhuu sellaista kuin Jeesus, hän ei ole mikään suuri opettaja. Hän on joko yhtä hullu kuin mies, joka väittää olevansa paistettu muna, tai sitten hän on itse paholainen helvetistä. Sinun on tehtävä valintasi näistä vaihtoehdoista. Joko Jeesus oli – ja on – Jumalan Poika, tai sitten hän on hullu tai jotakin sitäkin pahempaa.”

JEESUS: OPETTAJA, HUIJARI, HERRA –
VAI JOTAIN MUUTA?

Kriitikot ovat vastanneet, että opettajan, hullun tai Herran lisäksi on neljäs vaihtoehto. Ehkä Jeesus oli legenda. Evankeliumit eivät kerro meille luotettavasti Jeesuksen toiminnasta. Syynä saattaa olla hurskas mielikuvitus, ajankohtaisiin teologisiin ongelmiin muotoiltujen vastausten projisointi menneisyyteen tai kirkon sisäiset valtataistelut. Joka tapauksessa evankeliumeja ei voi pitää historiallisesti uskottavina lähteinä.

Tähän kritiikkiin Lewisin essee on oiva vastaus. Lewis tarkastelee nimenomaan Uuden testamentin tutkijoiden epäilystä evankeliumien historiallisuudesta. Lewisin perustavaa laatua oleva havainto on, että tutkijat eivät näe kokonaisuutta. He uppoutuvat rajatun alueen yksityiskohtiin. Heiltä puuttuu kirjallisuuden laaja tuntemus. Sen seurauksena he tekevät hämmästyttävän typeriä johtopäätöksiä

evankeliumien historiallisuudesta. Jotain evankeliumeissa väitetään legendaksi tietämättä, millaisia legendat oikeastaan ovat. Pisteliäästi Lewis huomauttaa, että Bultmann ja hänen hengenheimolaisensa luulevat voivansa lukea rivien välistä, mutta eivät kykene lukemaan, mitä riveillä oikeastaan sanotaan: ”He väittävät voivansa nähdä sananjalan siemenet, mutta eivät erota elefanttia kymmenen jaardin päästä selvässä päivänvalossa.”

Merkille pantavaa on, että Lewis ei tyydy neljän evankeliumin keskinäiseen vertailuun. Sehän on kriitikkojen tyypillinen lukutapa, jonka perusteella evankeliumien väliset erot arvioidaan syyksi pitää niitä epäluotettavina. Lewis tarkoittaa evankeliumien vertaamista Uuden testamentin

kaanonin ulkopuolisiin teoksiin. Ei liioin ole kyse uskontosiologisen kontekstin rakentamisesta lähdemateriaalin avulla, jota sen jälkeen verrataan evankeliumien maisemiin. Sen sijaan Lewis väittää, että muuta antiikin

kirjallisuutta, erityisesti legendoja lukeva oppii tunnistamaan evankeliumeista erityispiirteitä, jotka eivät ole ominaisia ei-historialliselle aineistolle. Evankeliumien kirjallisuuslaji on erityinen. Samaan tapaan professori Craig Evans on todennut, että evankeliumien luotettavuudesta pääsee perille pelkästään lukemalla ja vertaamalla niitä muuhun lähdemateriaaliin, kuten kaanonin ulkopuolisiin evankeliumeihin. Siinä vertailussa Uuden testamentin evankeliumit erottuvat edukseen.

VERTAILEVAN APOLOGETIIKAN SUUNTAVIVOJA

Lewisin argumentti perustuu vertailuun. Vertailun vahvuus on siinä, ettei keskitytä yhden evankeliumin yksityiskohtaan punniten argumentteja historiallisuuden puolesta ja sitä vastaan. Omillaan kyseisen tradition luotettavuus tuntuu erityisen heikolta. Sen sijaan yksittäinen osa asetetaan laajempaan asiayhteyteen. Tässä tapauksessa evankeliumit sijoitetaan myyttien ja legendojen kirjalliseen kontekstiin. Silloin erottuu aiempaa selvemmin, mikä tekee evankeliumeista niin ainutlaatuiset ja miksi niiden omintakeinen tyyli puhuu niiden historiallisen luonteen ja luotettavuuden puolesta.

Miten evankeliumit asettuvat vertailussa muuhun antiikin historiankirjoi-tukseen? Siihen kysymykseen Lewis ei vastaa. Kuitenkin vertailun periaatetta sopii soveltaa muuallakin. Pelkkä kristillisen ihmisenäkemyksen problematisointi laajennetaan vertailuun, jossa rinnakkain asetetaan naturalistinen, postmoderni tai panteistinen antropologia. Se, mikä aluksi vaikutti epäilyttävältä, osoittautuu vaihtoehtoja houkuttelevammaksi. Kristillisen avioliittokäsityksen arvostelu menettää terävyytensä, kun tämän rinnalle nostetaan vaihtoehtoiset avioliittokäsitykset puutteineen. Samaten kristillinen vastaus pahuuden ongelmaan saa sekin lisää uskottavuutta, kun sitä ainoastaan vertailaan ei-kristillisiin vastauksiin. Tällainen vertaileva ote on siis käypä keino paitsi tutkimuksessa myös kristillisen uskon puolustamisessa.

TEKSTI: VESA OLLILAINEN

KOHTI MÄÄRÄNPÄÄTÄ

Kysyttäessä, milloin aloin käymään STI:llä, on vaikeata olla mainitsematta pandemia-ajan vaikutusta. Vaikka kulunut syksy on viimein palauttanut opinnot ruudun tuijottelusta normaaliksi, ja kampuksella sekä STI:llä on jälleen elämää, säilyy ”korona-ajan fuksin” titteli akateemisen opintaipaleeni alun muistona. Tässä valossa, lähiopetukseen paluun myötä on opintoihin siunaantunut enemmän opiskelamisen tunnetta. Nimimerkkien takaa paljastuneet kasvat ja seinät muistuttavat yhteisöstä, johon kuulutaan.

Huolimatta etäopiskelun haasteista, kuten työskentelyn ja vapaa-ajan suhteen hämärtymisestä, ei ensimmäinen vuosi mennyt täysin hukkaan. Positiivisena puolena esimerkiksi nopeahkot siirtymiset luennolta seuraavaan, eli linkistä toiseen, mahdollistivat tehokkaamman ajankäytön. Kuitenkin STI:n toimintaan mukaan löytäminen oli jo pandemia-ajan rajoitusten puitteissa teologisesti ja sosiaalisesti raikastavaa.

Opintojen palauduttua normaaliksi on STI:n rooli säilynyt yhä varsin hyödyllisenä. Kaiken kaikkiaan instituuttia voisi luonnehtia erityislaatuiseksi paikaksi, jonka kompaktissa muodossa yhdistyy akateemisesti tasokas opetus ja hartaus-elämä. Lisäksi Raamatulle uskollinen ilmapiiri, opiskelutilat ja kirjasto muodostavat yliopiston välittömässä läheisyydessä opiskelijaystävällisen tukikohdan, jossa kaikki oleellinen on käden ulottuvissa. Myös YouTube-kanavan luennot voisi

mieltää jo eräänlaiseksi kirjastoksi, jonka luentosarjoihin perehtyminen on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi syventyä moneen kiinnostavaan oppialaan ennen kandi- ja graduvaiheiden koittoa.

Vaikka – Herralle kiitos – pääsemme nyt näkemään toisiamme, on kristityn maanpäällinen vaellus silti puoliksi eräänlaista etäaikaa ennen määränpäätä. Tästä myös virsi 593 muistuttaa, ”*et hetkeksikään luopua saa täällä matkasauvasta, nyt vielä kuljet tiellä. Vie tiesi kohti kuolemaa, ja iäisyys kun aukeaa, on lepo vasta siellä*”.

TEKSTI JA KUVA:
SAMU-VILLE TOIVONEN,
TEOLOGIAN OPISKELIJA

”LUNASTUKSEN KUIITTI”

STI:n tiloissa on kopio Torinon käärinliinasta. Käärinliinasta on julkaistu lukemattomia kirjoja ja tutkimuksia, ja esimerkiksi Barrie Schwartzin ylläpitämä www.shroud.com-sivusto on alan laajin foorumi internetissä ja arvokas tietolähde.

Käärinliinaa voidaan lähestyä myös hengellisestä lähtökohdasta. Vaikka emme tieteellisesti voi todistaa, että käärinliinan mies on ollut Jeesus, niin faktat osoittavat siihen suuntaan. Käärinliina kertoo Jeesuksen kärsimyksestä ja ristiinnaulitsemisen julmuudesta.

Kun Uusi testamentti selittää mitä ristillä tapahtui, käytetään usein termejä liikemaailmasta. Jeesus itse puhuu tehtävästään Jerusalemissa näillä sanoilla: ”Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta.” (Mark. 10:45)

Kun Paavali pitää jäähyväispuheensa Efesoksen vanhemmille, hän sanoo: ”Pitäkää huoli itsestänne ja koko laumasta, jonka kaitsijoiksi Pyhä Henki on teidät pannut; huolehtikaa seurakunnasta, jonka Herra omalla verellään on itselleen lunastanut.” (Apt. 20:28)

Ja korinttolaisille Paavali kirjoittaa: ”Ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeleli? Tämän Hengen on Jumala antanut asumaan teissä. Te ette itse omista itseänne, sillä Jumala on ostanut teidät täydestä hinnasta. Tuottakaa siis ruumiillanne Jumalalle kunnia!” (1 Kor. 6:19-20)

Ja Pietari kirjoittaa: ”Tiedättehän, ettei teitä ole lunastettu isiltä perimästäne tyhjänpäiväisestä elämästä millään katoavalla

tavaralla, hopealla tai kullalla, vaan Kristuksen, tuon virheettömän ja tahrattoman karitsan, kalliilla verellä.” (1 Piet. 1:18-19)

Lunnaaksi antaminen tarkoittaa hinnan maksamista kaikkien ihmisten puolesta. Myös ”lunastaa” on termi, joka liittyy kaupankäyntiin. Sen peruserkitys on yksinkertaisesti ”ostaa vapaaksi” tai ”vapauttaa”. Paavali ja Pietari mainitsevat molemmat myös kaupan hinnan: Kristuksen veri, joka on arvokkaampi hopeaa ja kultaa.

1 Kor. 6:19 käyttää toista verbiä, joka liittyy torikaupankäyntiin. Antiikin toreilta ostettiin paitsi tavaroita, niin myös orjia. Kun me olemme ostettuja, se tarkoittaa, että Kristus on maksanut täyden hinnan siitä, että synnin orjat ovat vapaaksi ostetut.

Kun jotain on maksettu, esimerkiksi kaupassa, saamme kuitin, ja kuitilla on mainittu hinta ja ostopäivä. Kun Kristus lunasti meidät synnin ja kuoleman vallasta, niin hän jätti jälkeensä myös kuitin suoritetusta maksusta. Torinon käärinliina on tämä kuitti. Siinä on kaikki mitä Kristus on maksanut meidän puolestamme. Siellä on ruoskimisen jäljet. Päänahkaa kiertävät verijäljet orjantappurakruunusta. Ranteissa ja jalkaterissä on nauranreiät, joista on vuotanut runsaasti verta. Jeesuksen kylki on lävistetty, ja haavasta on vuotanut verta ja nestettä.

Maksu on suoritettu. Se on täytetty. Ja kuitti on olemassa.

TEKSTI: TOMAS KLEMETS
KOTIMAANTYÖNJOHTAJA, SLEF
KUVA: KUVA KÄÄRINLIINASTA, STI

*Niin sodassa kuin
rauhassa*

**Perusta-lehden teologiset
opintopäivät 3.–5.1.2023**

AVAA RAAMATTU PÄIVITTÄIN

Tilaa tueksi
raamatunlukulehti

HETKINEN

- Joka päivälle lukukohta ja opetus.
- Kotiin postitettavan lehden tilaaja voi myös lukea ja kuunnella e-Hetkistä verkossa.

**Itselle ja ystävälle
– vaikka joululahjaksi!**

Lue lisää ja tilaa rll.fi
RAAMATUNLUKIJAIN LIITTO

HETKINEN
4 nroa/vuosi
kestotilaus 26 €
vuositilaus 29 €
tilaukset@rll.fi
p. 045 122 3664
(ma, ti, to klo 10–15)

PÄÄSIHTEERIN VIERAILUT:

13.11. klo 11 Saarna, Pyhän sydämen kappeli, Helsinki

18.11. klo 18.30 Opetus, Glow-ilta, Munkkiniemen kirkko, Helsinki

30.11. klo 18.30 Opiskelijailta, Luther-kirkko, Helsinki

STI:n syyskokous STI:n toimitilassa,

ke 23.11.2022 klo 16

Kaisaniemenkatu 13 A 4. krs, Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä määrätyt asiat. Päätösvalta on jäsenjärjestöjen edustajilla, mutta myös tukijäsenet ovat tervetulleita. Käsiteltävinä ovat mm. vuoden 2023 toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Mikäli olet tukijäsen ja haluat mukaan kokoukseen joko paikan päällä tai Teams-etäyhteydellä, niin pyydämme ilmoittamaan osallistumisestasi kokoukseen viikko ennen kokousta STI:n toimistoon: kirsi.kuru@sti.fi tai 09 6689 550.

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Sähköposti ja puhelin

sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi
09 668 9550

Kotisivu

www.sti.fi

Lahjoitustilit

Danske Bank:
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea:

FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

Työntekijät

pääsiihteeri Santeri Marjokorpi
sihteeri Kirsi Kuru
teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen

Aukiolo: Arkisin klo 9-16 (iltapäivystys tarvittaessa)

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus

Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja

puheenjohtaja Lauri Vartiainen, SRO

Jäsenjärjestöt

Laestadianernas Fridsföreningars Förbund
Lähetisyhdistys Kylväjä
Lähetisyhdistys Rauhan Sana
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Medialähetys Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.

Vuositukijäsenmaksu 40 €(opiskelijat 10 €, yhteisöt 100 €, ainaisjäsenyys 800 €). STI ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Rahankeräyslupa RA/2018/904

Lupa on toistaiseksi voimassa oleva. Varat käytetään teologiseen ja pastoraaliseen koulutukseen, julistus- ja julkaisutoimintaan, kirjastopalvelujen ylläpitämiseen sekä palkka- ja hallintokuluihin siltä osin kuin kulut palvelevat varsinaista yleishyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto Kirsi Kuru

Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy
ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkojulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
KAISANIEMENKATU 13 A
00100 HELSINKI

Posti Green

ETUKANSI: SYKSYN SORSA, KUOPIO
©NIILO ISOTALO
TAKAKANSI: KIRPISTÖ-JÄRVI,
KUUSAMO ©ANNE NYGÅRD

KUVAT: UNSPLASH.COM

TAIVAS JA MAA KATOAVAT, MUTTA MINUN SANANI EIVÄT KATOA (MARK. 13:31)